

HET ULTIEME SAMENSPEL

Er zijn momenteel 12.000 vrijwilligers actief in de palliatieve en terminale zorg. Een indrukwekkend aantal. Net zo indrukwekkend als het feit dat in ons land evenveel vrijwilligers als zorgprofessionals actief zijn. En de rol van die vrijwilligers wordt in de toekomst nog belangrijker.

Dertig jaar geleden werd in Nederland het eerste hospice opgezet. In Nieuwkoop, om precies te zijn. Vandaag zijn er al driehonderd organisaties die hulp in de laatste levensfase bieden. Veel mensen kennen de hospices met een eigen pand, maar er komen ook veel vrijwilligers bij mensen thuis. Ze ontlasten mantelzorgers en de wijkverpleegkundige in de zorg voor mensen die snel zullen overlijden. In 2018 werden zo ruim 13.000 mensen geholpen. Het SCP voorspelt een enorme groei van mantelzorg door ouderen aan andere ouderen. Ze verwachten dat onder de zelfstandig wonende 75 plussers de groep ontvangers van mantelzorg tussen 2018 en 2040 met bijna 70% zal stijgen: van 230.000 in 2018 naar bijna 390.000 in 2040.

Tekort aan personeel

De zorg is voortdurend in ontwikkeling. Ook de komende jaren hebben we met grote veranderingen te maken. We

“Een bron van inspiratie vinden we in de manier waarop in de terminale zorg vrijwilligers samenwerken met beroepskrachten.”

Ageeth Ouwehand

voorzitter Vrijwillige Palliatieve Terminale Zorg Nederland
voorzitter raad van bestuur Beweging 3.0

worden ouder, de zorgproblematiek complexer, we blijven langer thuis en zware zorg wordt steeds later ingezet. En dat terwijl we nu al kampen met tekorten op de arbeidsmarkt. Actiz noemt dit de 'zorgkloof': een stijgend aantal mensen dat zorg nodig heeft en gelijktijdig een dalend aantal mensen dat zorg levert. Met het extra geld voor de ouderenzorgsector verwacht je een impuls in het opleiden van nieuw personeel, maar de potentiële medewerkers zijn er simpelweg niet. We zien nu al de extreme werkdruk in de wijkverpleging, en dat wordt alleen maar erger.

Vrijwilligers

Simpele oplossingen zijn er niet, maar een bron van inspiratie vinden we in de manier waarop in de terminale zorg vrijwilligers samenwerken met beroepskrachten. Op 9 oktober 2019 sprak ook minister De Jonge dit tijdens het VPTZ congres in Amersfoort uit: 'de manier waarop vrijwilligers werkzaam zijn in de terminale zorg zou een voorbeeld moeten zijn voor andere sectoren'.

Toch merken we dat cultuuropvattingen over vrijwilligers ons parten spelen. Het beeld is soms dat vrijwilligers professionals verdringen. Of dat vrijwilligers onbetaald doen wat eigenlijk betaald werk is. En wat mag of kan een vrijwilliger eigenlijk in de praktijk? Daarbij blijft het werven van vrijwilligers ongelofelijk ingewikkeld. Het is in de zorg lastig om mensen te vinden die zich voor langere tijd willen binden.

We moeten kijken naar een vrijwilliger als aanvulling op de beroepsmatige zorg. Als degene die de mantelzorger kan ontlasten. Die kan helpen bij zaken die niet meer door betaalde krachten worden gedaan. Dit zal de komende jaren gemeengoed worden om de veranderingen het hoofd te kunnen bieden. Een prettig en uitnodigend klimaat voor vrijwilligers wordt van cruciaal belang. ◦

"We moeten kijken naar een vrijwilliger als aanvulling op de beroepsmatige zorg. Als degene die de mantelzorger kan ontlasten."

Fleur Imming

directeur Vrijwillige Palliatieve Terminale Zorg Nederland

